

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 8. De peccatis quibus obnoxii sunt ministrantes, aut suscipientes
indigne Sacramenta, & eorumdem cooperatores,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

CAPVT VII.

De suscipiente Sacramento.

SUMMARIUM.

- 50 Solus homo presentem vitam agens, capax est sacramentorum: ad quorum validitatem illius intentio est necessaria, & qualis.
- 51 Recta fides requisita in adulto suscipiente sacramento, ut per illud gratiam consequatur: itemque penitentia, & quae.
- 52 Earumdem conditionum defectus, non obstat quin sacramentum vere suscipiatur, excepto penitentia sacramento.

50. Solus homo dum versatur in hac vita, in qua peregrinatur à Domino, capax est sacramentorum. Ea enim instituta sunt ut medicamenta humane naturae. Postquam autem homo, obita morte, ad gloria aeternaeque vitae terminum peruenit, non est amplius capax talium medicamentorum. Beatus enim tanquam bene valens, non habet opus medico: damnatus autem tanquam male valens, omnino desperatus ea excludit. Iam ad validitatem sacramenti (excepta Eucharistia, quae in esse, non dependet à suscipiente) in eo qui illius capax est, requiritur intentio positiva suscipiendi institutum à Christo sacramentum: etsi necessaria non sit in illo (ut nec in ministrante) rectitudo intentionis qua velit suscipere propter finem in quem à Christo est institutum; sed propter aliquem alium, ut propter lucrum, aut corporalem sanitatem, aut aliud eiusmodi. Quamquam quoad infantes, qui non possunt propriam intentionem habere, sufficit parentum, vel offerentium, vel ministrorum intentio: sicut ad peccatum originale contrahendum sufficit illis voluntas primi parentis Adami. De qua in sequenti libro cap. ultimo.

Itaque ex cap. Maiores, De baptismo §. penult. in adultis, in quibus requiritur propria intentio, propriusve consensus, sacramentum inualidum est ex defectu intentionis illud suscipiendi: ut cum quis omnino inuitus suscipit; aut per vim absolutam suscipere cogitur. Non vero (ex e. dem §. penult.) si tantum metu siue iusto, siue iniusto: & siue leui, siue graui dummodo vere velit suscipere, neque fingat. Satis autem est, ex communi Theologorum sententia, (prout Suarez refertur in memorato tom. 3. disput. 14. sect. 2. dicto. 1.) ut intentio sit virtualis sicut in ministro: immo & interpretatiua, quam praecesserit positiva actualis in qua fundetur, sufficere potest, ex cit. cap. Maiores §. ultimo. Confirmaturque per illud quod ex cap. Egrotantes, De consecrat. distinct. 4. amentes, vel furiosi, vel morbo oppressi, capaces sint sacramentorum Baptismi, & penitentiae, quando habuerunt praecedentem voluntatem ea suscipiendi: quod idem de aliis sacramentis pari ratione dici potest. Haec eadem Syluester habet in verbo, Baptismus 4. quaest. 14. quae priora sient per dicenda de baptismo ipso, in memorato cap. ultimo.

51. Amplius ad consequendam primarium sacramenti effectum, quia est gratia gratum faciens, in suscipiente qui ad annos discretionis peruenit, praerequiruntur ex parte intellectus, ut rectam habeat fidem, sine qua impossibile est placere Deo, ad Hebraeos cap. 11. ex parte voluntatis vero (quod patet ex Concilio Trid. sess. 14. cap. 1.) ut de peccatis commissis habeat veram penitentiam: qualis est quae excludit omnem mortaliter peccandi voluntatem, tanquam directe repugnātem gratiae gratam facienti, nec eam secum patienti in eodem subiecto. Veruntamen, ut in cap. Omnis qui, De consecrat. dist. 4. sub. finem dicitur, ab hac penitentia paruuli cum baptizantur immunes sunt: quia nondum possunt uti libero arbitrio. Haec quoque illustrabuntur per dicenda in eodem cap. vlt. ubi etiam, supposito eo, quod ante ostensum est, sacramenta, omnia posse conferre primam gratiam, patebit non esse necessarium, ut talis penitentia sit vera contritio, hoc est, quae propter Deum ex charitate dilectum, super omnia detestemur peccatum, prout est illius offensa: sed sufficere, ut sit attritio, hoc est, ex Concilio Trid. in sequenti cap. 4. dolor de peccatis commissis, qui excludat voluntatem peccandi, & oriatur ex supernaturali auxilio Dei, vereturque circa obiectum supernaturale fide cognitum: ut est turpido peccati, quam omnium maximam esse ostendunt

sacra cloquia: & timor gehennae, aut amissionis aeternae gloriae; talis enim dolor sufficienter tollit ab homine effectum peccati mortalis: ideoque & obicem diuinae gratiae, quam sacramenta ex opere operato conferunt, non ponentibus obicem: ex definitione Concilii Trid. sess. 7. De sacramentis in genere, can. 6.

Nec est quod quis dicat requiri contritionem, propter reuerentiam debitam sacramento: quia satis reuerenter accedit, qui secum adfert dispositionem ad hoc necessariam, ut non impediatur effectus sacramenti. Quod in baptismo, & in sacramento penitentiae concedatur, concedi etiam potest in aliis sacramentis, cum & ipsa possint conferre primam gratiam. Si enim veram contritionem requirerent in suscipiente, requirerent consequenter & gratiam, quae illam sine sacramento in re suscepto sequitur, iuxta promissum factum Ezechielis 18. Convertimini, & agite penitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas. Neque refert quod baptismus, & penitentia per se & directe respiciant peccatum tanquam materiam, cetera sacramenta non item: quoniam satis est quod secum adferant gratiam iustificantem, per quam apta sunt illud tollere à suscipiente disposito. Quamquam tamen propter reuerentiam summam quae debetur maiestati Christi in Eucharistia contenti, merito in Concilio Trid. sess. 13. cap. 7. praecipitur, ut nullus qui sit sibi conscius peccati mortalis, quantumcumque sibi contritus videatur, absque sacramentali confessione, ad sacram Eucharistiam accedere debeat.

Ceterum quamuis ille qui sine duobus praedictis dispositionibus (recta fide inquam & penitentia) sacramentum indigne suscipit, non recipiat, prout dictum est, gratiam sacramenti: vere tamen suscipit sacramentum: unde si illud sit ex imprimentibus characterem, hunc imprimit indelebilem. De qua re Suarez in citata d. disput. 14. sub. finem, rationem adferens, quod in secundum Catholicam Ecclesiam ritum baptizati: sunt aut ordinati in haeresi, non baptizentur denuo, aut ordinentur, si respicientes ad Ecclesiam Catholicam relicta haeresi reuertantur; quod satis ostendunt validum posse esse sacramentum non obstante defectu vere fidei in suscipiente, aut carentia penitentiae antea descriptae eundem defectum sequente: quandoquidem talis penitentia cum sit supernaturalis dispositio voluntatis, requirit supernaturale Catholicae fidei lumen: quo proinde deficientem illam abesse necesse est. Neque sequitur si infidelitas, aut aliud peccatum mortale tollat gratiam, quae est praecipuus effectus sacramenti, tollere debere etiam ipsum sacramentum. Nam causa non dependet in esse à suo effectu quo prior est. Neque si peccatum mortale directe repugnat gratiae, sequitur pariter repugnare characteri, obicemque illi deponere in subiecto: quia licet sit effectus eiusdem causae, non sunt tamen eiusdem rationis, sed diuersae, ut satis patet ex antecedentibus. Bene vero idem author ibidem notat, peculiare esse in sacramento penitentiae, ut quia iam dicta penitentia, quae in aliis sacramentis tantum est dispositio, in eo pars est essentialis: ipsum nullo modo sine eadem perfici posse.

CAPVT VIII.

De peccatis quibus obnoxij sunt ministrantes, aut suscipientes indigne sacramenta, & eorumdem cooperatores.

SUMMARIUM.

- 53 Indigne sacramenta tractare, peccatum est suo genere mortale: & grauius, si quis ex confusione reme non habens potestatem.
- 54 Quid de eo qui non est certus, an talem potestatem habeat.
- 55 Quatenus soli sacerdotes censentur ministri sacramentorum.
- 56 Mutare materiam, aut formam in administratione sacramenti, aut vii incerta, aut non seruare in diuinis ab ecclesia prescriptum, peccatum est de se mortale.
- 57 Peccatum est suo genere mortale, sacramentum ministrare in statu peccati mortalis.

- 58 An id habeat locum in illo qui ex necessitate administrat, nec est ad tale officium consecratus.
- 59 Quatenus peccet in sacramentorum administratione, omittens ceremonias ab Ecclesia prescriptas.
- 60 Duo modi quibus contingere potest obligatio suscipiendi sacramenta.
- 61 Peccatum est mortale sacramenta sine dispositione suscipere; ac etiam tali indigne susceptioni cooperari.
- 62 Peccat mortaliter ministrans sacramentum suscipienti illud indigne, nisi scandalum, aut iniusta proximi laeso excusetur.
- 63 Ignorantia quoque probabilis potest ab eodem excusare.
- 64 Non licet sacramentum petere ab eo qui nequit illud valide, aut digne ministrare.

Hvc pertinent quæ late tradit Suarez in eodem tomo 3. ad 3. par. D. Thomæ disput. 16. 17. & 18. vnde sumemus aliquot documenta, ex quibus iudicari possit de talibus peccatis.

Primus est, multorum aliorum fundamentum, digne tractanda esse sacramenta, siue dispensanda sint, siue recipienda: sunt enim res sacræ, quas indigne tractare peccatum est suo genere mortale: quia committitur contra religionem, nobilissimam virtutem, & contra honorem Deo debitum: reponiturque à D. Thoma 2. 2. quæst. 99. art. 3. inter grauioræ sacrilegij species.

Documenta de ministrantibus.

SECTIO PRIOR.

Secundum est: graue sacrilegij peccatum committere eum, qui tentat conficere sacramentum, cuius conficiendi nõ habeat potestatem: Tum quia facit contra Christi institutionem, qui certos instituit sacramentorum ministros: Tum quia quantum in se est, prauum ritum in conficiendis sacramentis introducit: & factio ipso falsam doctrinam proficitur: Tum demum quia deceptione vititur, ex qua sequi possunt graui animarum pericula, & scandala. Qui autem habeant huiusmodi potestatem intelligitur, cum in sequentibus docebitur suis locis, qui sint singulorum sacramentorum proprii ministri.

Tertium est: si quis incertus sit an talem potestatem habeat, ne temere exponat se periculo faciendi sacramentum irritum nunquam ea debere vti, excepto casu, quo pensatis diligentè circumstantiis omnibus, iudicet probabilis esse, quod talè potestatem habeat, quam quod non habeat. Cuius exceptionis ratio est: quod talis tunc excusetur à culpa tanquàm is qui rationis præscriptum sequitur, alioquin (quod foret valde durum) contingeret perplexitate conscientiar, pijs animas ordinariè angere: quandoquidem vt in salubribus, & in salubribus sic in agendis, vel fugiendis in spirituali vita non inest ordinariè constantia illa, quæ requiritur ad plenam certitudinem cognitionis, sed potius magna varietas ex varia circumstantiarum mutatione. Ita docens Suarez. in eod. tom. 3. disput. 16. sect. 1. dicit. primo sub finem, adhuc addit exceptionè aliam. Nisi necessitas grauis vrgeat, cui non possit alia securiore via subueniri. Et merito addit: quia nec tunc, licet de sua potestate aliquatenus incertus, agit contra rationem: cum vt supponimus, iudicet non sine probabilitate, quod in tali casu habeat sufficientem potestatem: neque licet contrariè æque probabile, aut etiam probabilius forte videatur: exponit se temere periculo faciendi sacramentum irritum: sed solummodo tale periculum, tanquàm non certum patitur seu permittit ad obuiandum necessitati vrgenti: interea sollicitè curans, ne quod aliud detrimentum in Dei, vel proximi iniuriam, sacramenti administratio patiatur.

Quartum documentum est quod in dicto 2. idem author subiungit ex D. Augusti. lib. 2. contra Parmenianum cap. 13. solos Sacerdotes per se loquendo potestatem habere administrandi sacramenta; quia collatio sacramenti est actio sacra, ad quam digne perficiendam minister consecratur. Excipitur tamen matrimonium, quod cum in quodam contractu consistat, à contrahentibus perficitur: itemque baptisimus, qui vrgente necessitate potest etiam à laico quocumque conferri; vt suo loco exponetur in sequenti libro. Quamuis autem huiusmodi potestas sufficiat ad conferendum valide sacramen-

tum (excepto sacramento penitentia, ad cuius validitatem requiritur iurisdictio, cum sit actus iudicialis) non tamen ad conferendum licite: nisi ad illam accedat potestas iurisdictionis: vel ordinaria, qualis inest pastoribus, in ordine ad oues suæ curæ committas, vel delegata ab eo, qui est ordinarius pastor. Ratio est: quia constat ex cap. 20. Euangelij D. Ioannis, & ex cap. 4. epistolæ D. Pauli ad Ephesios, aliquos Christi institutione esse in Ecclesia aliorum pastores, qui animarum curam gerant, ad taleque pertinere ius, & officium ordinariè, quibus propriis dispensandi sacramenta, quæ sunt animarum medicinæ: ita ut peccet grauius cæteri, quantumcumque pari sacerdotali, aut Episcopali potestate præditi, qui sine commissione legitima præsumunt alienis ouibus sacramenta ipsa dispensare: tanquam illi, qui in debito modo vtantur potestate sibi data, non seruando distributionem ouium ab Ecclesia factam congruenter, antedictæ Christi institutioni, vsurpando que illegitime aliorum ministerium.

Quintum documentum est: omnes, quotquot licite possunt, obligari ex charitate sacramenta alijs ministrare: dum extrema, aut alla grauis necessitas vrget: adeo ut sine iusta causa id omittere, peccatum sit mortale iuxta communem doctrinam de elemosyna. Obligantur vero ex iustitia ad eandem ministrationem illi quibus ea incumbit, vel ex officio, vel ratione stipendij, aut promissionis, aut pacti cū rationabiliter tale debitum ab ipsis exigitur. Quod negando quia violatur iustitia in re notabili (sicut pl. rumque alias retinendo alienum) mortaliter peccatur, nisi aliqua iusta causa excuset.

Sextum documentum est, quod late tradit Suarez in eadem disp. 16. sect. 2. Sacramentorum ministrum iure diuino teneri in illorum vsu seruare integras materias, & formas à Christo institutas: scilicetque faciendo graue peccatum sacrilegij committere: quia magnam iniuriam inferretur sacramentis, quæ ex eo redderentur irrita, ac nullam: cum Christo in eo, quod nouus ritus introduceretur contra ipsius institutionem: tum demum fidelibus, qui frustrarentur veris remedijs suæ salutis. Neque in hacre potest quis excusari per ignorantiam iuris; quia nemo ignorans quæ requiruntur ad substantiam sacramentorum debet se ministerio illorum ingerere, quin prius talem ignorantiam depulerit. Per ignorantiam autem facti excusari potest aliquando, saltem à mortali, vt cum quis in aqua consecrat, aut aliquod verbum formæ omittit per inaduertentiam inculpabile: qualis censeri potest, contingens cum quis bona fide, & intentione procedit, adhibetque moralem diligentiam, quam ordinariè adhibere solent diligentes, ac timorati. Nec item excusari potest ob materiæ paruitatem, quia talis materia semper est grauis: cum ex illa pendeat tota substantia, & validitas sacramentorum.

Septimum documentum est, ministrum in administratione sacramenti, materia, vel forma incerta vtentem sine vrgente necessitate, mortaliter peccare, ob periculum cui se exponit faciendi sacramentum irritum. Necessitas autè vrgens à tali peccato excusat eodem modo, quo in casu tertij documenti. Videri potest in eadem sect. 2. Suarez.

Ex qua sectione amplius habetur octauum documentum, peccatum mortale esse, non seruare eum modum talis materiæ, vel formæ quem Ecclesia prescribit: vel quem vniuersali, ac recepta consuetudine obseruat: vt v.g. in Ecclesia Latina, consecrare in pane fermentato, vel consecrare in vino sine aquæ admixtione. Ratio est: quia violare Ecclesiæ præceptum in re graui legitime datum, peccatum est graue. Pro re graui autem habendum esse ritum, quo vniuersalis Ecclesia vtitur in administratione sacramentorum ad promouendam fidelium pietatem, nemo Catholicorum negauerit. Quinquam paululum in prædicto modo deficere, excusatio esse potest à mortali (sicut & in plerisque alijs) ratione paruitatis: quia mutatio facta in illis non reddit sacramentum irritum, sicut facta in materia vel forma.

Nonum documentum est, quod idem author late tractat in seq. sect. 3. qui sacramentum confert ex officio tanquam minister deputatus, seu consecratus ad tale ministerium teneri se preparare ad gratiam, vt illud sanctè exerceat: ita ut peccet mortaliter, si sciens & volens illud in statu peccati mortalis exerceat. Ad confirmationem huius, iniquis communi Theologorum consensu receptum esse, plures auctoritates

& rationes idē auctor habet. Sufficiet autem illa ratio familiaris, quam ad idem ostendendum specialiter quoad Sacramentum poenitentiae, vti sumus in prima par. lib. 1. num. 161. nempe quod ministerio sacramentorum vti vase in mundo sit irreuerentia Dei propter indecentiam qua sacramentum, *res adeo sancta, vereque hominem sanctificans*, tractatur tanquam prophana. Quae indecentia potest esse tanta, vt ob notabilem Dei irreuerentiam quam coniunctam habet, censetur peccatum mortale. Cum ergo immunditia peccati mortalis sit infinite maior, quam quęcumq; alia: & concursus ministri deputati ad huiusmodi ministerium longe propinquior, excellentiorque sit quocumque concursu valorum: certe maxima irreuerentia est: qua mortali crimine contaminatus, audeat exhibere ministerium in sacramentorum perfectione; praesertim cum id faciat, tanquam Christi, *principaliter tunc agentis*, instrumentum rationale; ad id deputatum per consecrationem sacramentalem, in qua animae puritas, nisi obicem posuerit, data est ei infusione gratiae ex opere operato. Quae quidem satis ostendunt peccatum in eo committi suo genere graue, & eo gratius, quo iniquitas ministri maior fuerit, & sacramentum dignius.

Hincque Suarez bene colligit, Sacerdotē ministraturum sacramentū, si in peccato mortali sit, teneri ad contritionē, quae cum Dei auxilio semper haberi potest; vel si attritionē solum in se agnoscat, teneri sacramentalem confessionem praermittere, vt ex attrito fiat contritus: quia vt constat ex Concil. Trid. sess. 14. cap. 4. peccator per solam attritionem non disponitur sufficienter ad gratiam consequendam. Ceterum in hac re exulat ignorantia probabilis, qua quis facta diligenti discussione, non est sibi conscius peccati mortalis, vel probabiliter se existimat contritum: cum forte tantum sit attritus. Ne autem putet quis doctrinam hanc duriorē esse eo non in, quod sit difficile, sic averti a peccato, & ad Deum conuerti, vt quis huius summo amore, illius affectum omnem exuat (*quod ad contritionem requiritur*) aduertere debet Dei auxilium omnibus, & semper praesto esse: ratione cuius quisque dicere possit cum D. Paulo ad Philip. 4. Omnia possum in eo qui me confortat. Neque difficultatem eam aliunde provenire, quam ex nostra malitia, qua ob prauam consuetudinem, vel ob proximam peccati occasionem, quam praemanibus habemus, ita obstinate afficimur ad peccatum, vt vix ex eo resurgere posse videamur; quod totum pendet ex mala voluntate nostra, quam in bonam mutare positum est in nostra libertate: alioqui enim non daretur de eo praecipuum.

De eo autem qui non ex officio, & tanquam publicus Christi, Ecclesiaeque minister: sed solum ob necessitatem, sacramentum ministrat (*vt potest laicus baptismum urgente necessitate*) antenatur quoque sub poena peccati mortalis se ad gratiam consequendam disponere per contritionem, si conscius sibi sit peccati mortalis, grauis cō:rouersia est inter Theologos: quam idem Suarez in eadem disput. 16. sect. 4. tractat. Nobis autem satis est; tutiorem quidem esse partem affirmantem: sed negantem teneri posse; tum ob auctoritatem D. Thomae, & aliorum quos idem citat: tum quia censendum est minus oneris imponiis, ad quos per se non pertinet cura, & administratio sacramentorum, nec ad eam consecratione deputati sunt: sed solum per accidens ea permittitur ipsis ob necessitatem: minus, inquam, oneris quam illis qui ex officio deputati, consecrati que per se sunt ad illud munus tanquam propria Christi instrumenta: quibus incumbat specialis obligatio conformandi se in sanctitate suo principali agenti. Quae ratio, cum solum nitatur benigna quadam interpretatione generalis documenti de digne tractandis, & dispensandis sacramentis, praemonuimus partem affirmantem tutiorem esse, quae ideo consulenda est in praxi.

Aduerte obiter (*de quo idem ilidem in fine*) constare de baptismo quod is urgente necessitate possit ab alio administrari quam per consecrationem deputato: non item confirmationem, poenitentiam, ordinem, & exremam vñtionem. De matrimonio vero, & Eucharistia esse aliquam difficultatem suis locis tractandam.

Decimum documentum est: ministrum sacramentorum

in eorum administratione, teneri seruare non modo essentialia, seu necessaria ex Christi institutione ad illorū validitatem: sed etiam solemnitatem ad caeremonias ab Ecclesia institutas. Hoc patet ex definitione Concilij Trid. sess. 7. De sacramentis in genere can. vi. & ex recepta consuetudine vniuersalis Ecclesiae, atque ex communi Catholicorum consensu: ita ut aliter faciens peccet mortaliter, cum negligit eas seruare, vt omnino superfluas, aut impertinentes. Nam in eo magnam iniuriam infert Ecclesiae, adeoque Spiritui sancto, cuius instinctu per illam instituta sunt eiusmodi caeremoniae, de quibus talis indigne sentit. Peccet item idque grauius, aut minus grauitet, *pro maiori scilicet vel minori grauitate materiae*, is qui etiam tantum ex fragilitate sciens & volens negligit eas seruare. Id quod prudētis iudicio relinquatur, cum de vnaquaque in particulari agitur. Neque in genere aliquid statui potest: quam grauiores esse, & culpabilius omitti caeremonias illas, quae institutae sunt propter sacram significationem, quam illas, quae sunt tantum propter ornatum, & decentiam quandam. Atque inter institutas propter sacram significationem illas grauiores esse, culpabiliusque omitti, quarum significatio est altior; vt est praeter multis aliis in azymo pane, & in vino habente aliquid aquae admixtum, conficere sacramentum Eucharistiae.

Documenta de suscipientibus sacramenta, & de cooperaturibus tam eorum, quam ministrantium.

SECTIO POSTERIOR.

Vndecimum documentum est, Obligationem suscipiendi sacramenta dupliciter posse contingere; vno modo per se, quando ea imponitur ob effectum proprium, utilitatemque ex sacramento ipso provenientem, vt cum praecipitur annua confessio, vel sacra sumptio Eucharistiae in Paschate. De qua obligatione nihil occurrit in genere dicendum. In particulari vero cū de singulis sacramentis agitur docendū est, num aliqua sit imposita de eorū susceptione, & quamnam sit. Altero autem modo talem obligationem contingere posse per accidens, vt quando ob externum aliquem finem, ea censetur adesse: vt ob necessitatem vincendi vrgentem tentationem, aut propulsandi imminens scandalum, aut obuiandi proximo periculo graui, aut quod aliud eiusmodi.

De qua obligatione illud in genere notandum occurrit: peccatum quod illius violatione committitur non esse specialiter contrarium virtuti religionis (sicut est illud quod violatione praecedentis obligationis committitur) sed ei virtuti, ex qua ipsa eadem obligatio oritur. Si enim oritur ex castitate, vt quando vrget necessitas vincendi tentationem carnis, violatio illius, malitiam habebit contrariam castitati. Quando vero imminet scandalum proximi, aut necessitas eius vrget, quia talis obligatio ex misericordia oritur, violatio eius, peccatum erit contra misericordiam, & sic de ceteris.

Duodecimum documentum est, Eum qui sacramentū suscipit teneri sub graui peccato, omnia praestare, quae ex parte ipsius necessaria sunt ad validitatem sacramenti, vel ad decentem modum suscipiendi illud, requisita sunt: siue ex natura rei, siue ex praeccepto Ecclesiae. Ratio est, quia si suscipiens sacramentum non adhibeat suum concursum necessarium, vt sacramentum fiat, & decenter, ac cum debita reuerentia suscipiatur, prout ratio postulat, non erit sacramentum digna susceptio, sed indigna, ac sacrilega irritio, grauisque & iniuriosa Ecclesiae deceptio. Sic igitur grauitet peccat qui sine intentione, de qua dictum est in praec. p. cap. septimo, sacramentum suscipit. Deinde is qui sacramentum suscipit, cuius non est capax, vt si foemina velit ordinari, vel homo sanus vngi extrema vñctione, vel religionem approbatam professus, aut ad subdiaconatum promotus velit matrimonium contrahere: vel sine dolore, & confessione peccatorum, sacramentaliter absolui.

Decimertium documentum est, Suscipientem sacramentū teneri sub mortali, ita d. positum accedere ad illud, vt non ponat obicem effectui principali illius, qui est gratia sanctificans. Ratio est: quia cum sacramenta, institutione

Christi

58.

59.

Christi sint efficacia signa talis gratiæ: seu quæ illam efficiant significando: is qui ipsa recipit, tali effectui ponendo obicem; quantum in se est inanem reddit, & falsam eorum significationem: ideoque graue sacrilegium committit. Sic enim ex Apostolo in priori ad Corinthios. 11. qui Eucharistiam indigne sumit, iudicium sibi manducat & bibit, non diiudicans corpus Domini. Ea autem dispositio, vt in cit. cap. 7. proposuimus, est certa fides, & penitentia in eo qui sibi conficius est peccati mortalis. Quibus adde & relaxationem vinculi excommunicationis; quo irretitus ab omnium sacramentorum perceptione excluditur, ex cap. Nuper, De sententia excommunicationis. Item dispensationem ab irregularitate, ob quam irregularis ab ordinum perceptione reicitur.

Decimum quartum documentum est, Peccare non modo indigne administrantes; aut suscipientes sacramenta, sed etiam cooperantes illis ad indigne ministrandum, vel suscipiendum. Hoc enim est commune peccatum omnibus, vt illis contaminentur, tam consentientes facientibus, quam facientes ex cap. 1. ad Rom. in fine. De qua re egimus in præced. lib. 16. cap. 3. documento tertio. Videri etiam potest Nauar. in Euch. r. cap. 11. num. 12. & 13.

Decimum quintum documentum est, Graue peccatum esse ministrare sacramenta iis, qui ad illa indigne accedunt. Ratio est, quia id est cooperari illorum sacrilegæ susceptio- ni, & agere contra fidelem, & prudentem, ad quam tenentur, sacramenti dispensationem, ac contra cultum, ac reuerentiam sacramento debitam. Ad confirmationem facit, quod cum Sacerdos teneatur Eucharistiam in loco decenti collocare, si illam proiiceret in terram, grauius peccaret contra officium suum; multo ergo grauius peccabit eam porrigendo indigno, quando quidem peccati mortalis turpitudine, quamcunque aliam longe superat. Nonnunquam tamen per accidens licitum esse potest, dare aliquod sacramentum indigno (vt verbi gratia, Eucharistiam occiso peccatori eam publice petenti) ad vitandum scandalum, vel iniustam proximi infamationem. De qua re satis constare videtur ex factis Christi, qui ipsam Eucharistiam porrexit Iudæ proditori. Et ratio est: quia exterior receptio sacramenti, ad quam cooperatur ministrans, non est per se mala: sed solum habet adiunctam malitiam per accidens ex praua dispositione suscipientis: ad quam non concurrat, quando compellente necessitate vitur suo iure, dando operam rei de se licite.

Amplius à tali peccato excusare potest ignorantia probabilis: quæ quidem vt talis sit, requirit diligentiam adhibitam in examinanda dispositione, quam vnumquodque sacramentum exigit: eane in ipsum petenti: vt si ad ultus baptizari petat, examinandus est num habeat fidem, & penitentiam sufficientem ad induendum Christum (iuxta illud ad Galat. 3. Quicumque baptizati estis, Christum induistis) siue ad hoc vt Christus habet in corde ipsius, quod fit per fidem cum charitate (cui repugnat complacentiam peccato mortali) coniunctam: iuxta illud ad Ephes. 3. Fleto genua ante Patrem Domini mei Iesv Christi, &c. vt det vobis secundum diuitias gloriæ suæ virtute corroborari per Spiritum eius in interiori homine, Christum habitare per fidem in cordibus vestris in charitate radicati & fundati. Cum vero petit quis humiliter Confirmationem, vel Eucharistiam, vel Extremam vnctionem, vt plurimum ipsa petitio sacramenti tali modo facta à persona idonea, potest absque alijs iudicijs

sufficiens signum esse bonæ dispositionis. Quamquam tamen prudentia directrix humanarum actionum, interdum dicitur opus esse diligentia in examinando verbi gratia, num is qui ad Confirmationem se offert iam sit baptizatus: aut num ille qui petit Eucharistiam sit confessus; aut is qui scitur prius habuisse impedimentum siue peccati, siue censura Ecclesiasticæ, num ab eo liberatus sit; aut si scandalum publicum dederit, num illud sublatum sit per iustam satisfactionem, ne ipsum accrescat collatione sacramenti. In sacramento Penitentia tenetur minister, tanquam iudex constitutus in causa Dei, accurate informare se de statu conscientia penitentis; vt recte possit, nec temere sententiam proferre. In sacramento Ordinis tenetur Episcopus diligenter examinare qualitatem & statum personæ ordinandæ: num sit digna tanto Sacramento, ac sacro ministerio, ad quod admittitur. De qua re abunde instruitur à Concil. Trid. sess. 23. de refor. In Matrimonio denique, quod inducit vinculum perpetuum, cum multis oneribus, & molestiis de se coniunctum, pastores Ecclesiæ diligenter curare debent, vt illud contrahentes id faciant cum conditionibus requisitis, & dispositione debita: ne vel inualide contrahant, vel ponant obicem sacramentali gratiæ, sibi in tot difficultatibus imprimis necessariæ. Videantur quæ Concil. Trid. habet in sequenti sess. 24. de reformatione matrimonij.

Vltimum documentum est: Neminem posse sacramentum petere ab eo qui illud valide, aut digne administrare non potest. Ratio est quia talis administratio exerceri nequit absque sacrilegio, quo sacramentorum institutori fiat gravis iniuria. Cui sacrilegio cooperari, est pari scelere se contaminare iuxta antea traditum 14. documentum. Sic ergo peccat tali graui peccato qui procurat sacramentum administrari sibi ab eo, qui non est minister illius idoneus (vt se absolui à sacerdote qui non habet sufficientem potestatem) aut administrari ab eo, qui quamuis sufficientem potestatem habeat, ea tamen sic male vsurus est, vt non perficiat sacramentum: aut quamuis illud sit valide administraturus, non potest tamen licite: quia nec est pastor illius, cui administrat, nec ab eodem pastore delegatus; aut etiam licet pastor sit, vel à pastore delegatus, tamen per Ecclesiæ præceptum prohibetur ministrare. In quibus casibus, nisi aliqua iusta causa, vt necessitas, potestatem faciat, talis actio sacra non potest absque peccato exerceri. Namque simpliciter carens potestate necessaria ad eiusmodi actionem, si eam exercere præsumat, sacrilegium mortale committet: & carens sufficienti iurisdictione alienum ius vsurpabit iniuste: & suspensus ab Ecclesia, violabit obedientiam eidem debitam. Quod cum ita sit, nemo licite poterit in talibus casibus, alteri cooperari, siue petendo, siue accipiendo ab eo sacramentum; siue etiam deferuendo ei in ipsa actione sacra, quam exercet prave, nec aliter exercere valet, ob defectum potestatis legitimæ.

De difficultate, An liceat petere, & accipere sacramentum à ministro, qui potest quidem illud licite administrare, sed ex malitia sua administraturus non est sine peccato: nempe quia perseuerare vult in censura ecclesiastica, aut in peccato mortali: quid tenendum sit, aliquot propositionibus explicuimus in 1. par. lib. 1. cap. 14. scg. 3. licet enim ad Sacramentum penitentia peculiariter eas accommodauerimus, & que tamen pertinent ad omnia reliqua sacramenta. Ibidem ergo videantur.

DEO GRATIAS.